

Fiksun koulumatkaliikkumisen tilannekuva

Versio 1.2: Infotilaisuuden jälkeen tehdyt päivitykset mukana, karttalinkit korjattu
19.5.2026

V A A S A .

Sisältö

Mikä on Fiksun koulumatkaliikkumisen tilannekuva?	3
Perusteita jalankulun ja pyöräilyn investointien arviointiin ja priorisointiin	4
Koulujen fiksun liikkumisen potentiaali	5
Koulureitit	6
Käyttötapauksia ja esimerkkejä tiedolla johtamiseen	9
Havainnot saattoliikenteestä, turvallisuudesta ja pyöräpysäköinnistä	13
Saattoliikenteen ja pyöräpysäköinnin tila	14
Koulureittien riskipaikat	16
2025 turvallisuusauditoinnin yhdistäminen	16
Koulukohtaiset tilannekortit	17
Lopuksi	18
Liitteet	18
1 Laajat taulukot	18
2 Reittikartat	18
3 Koulukohtaiset kortit	18

Vaasan Fiksun liikkumisen tilannekuva -projekti

Toteutettiin: 12/2025 - 4/2026

Tilaaaja: Vaasan kaupunki, Kuntatekniikka

Tilaaajan projektipäällikkö: Samuli Huusko

Toteuttaja: Matti Pesu, Making Sense

Ohjausryhmä: Samuli Huusko, Emma Widd, Jarmo Peltomäki, Johanna Olsson, Jyri Mursula, Keijo Saarenmaa, Marianne West, Mika Ketonen, Seppo Kallio, Hanna-Mari Joutsen, Siri Gröndahl, Hanna Pekkala.

Mikä on Fiksun koulumatkaliikkumisen tilannekuva?

Sillä, miten oppilaat kulkevat koulumatkansa, on iso merkitys.

Koulumatkojen kulkeminen jalan ja pyöräillen tuo mukanaan monia hyötyjä ja auttaa saavuttamaan liikuntasuosituks.

[Lue lisää fiksujen koulumatkojen hyödyistä](#)

Koulumatkaliikkumisen näkökulmasta jalankulun ja pyöräilyn edistämisen vastuu jakautuu kaupunkiorganisaatioissa useille tahoille:

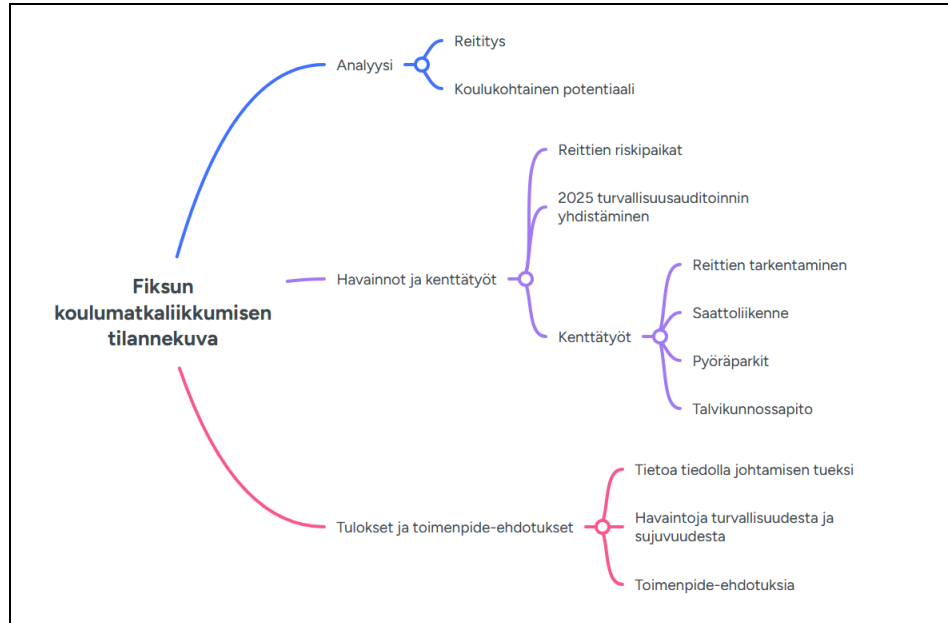
- Kuntatekniikka kehittää jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita erityisesti liikenneverkkoja ja niiden kunnossapitoa parantamalla,
- Talotoimi vastaa kiinteistöjen ja rakennusten asioista (usein esimerkiksi pyöräpysäköinnin ratkaisut)
- Sivistystoimen tehtävänä on koulujen toiminnan ja toimintamallien kehittäminen.

Fiksun koulumatkaliikkumisen tilannekuva on tiedolla johtamisen väline oppilaiden jalankulku- ja pyöräilyolosuhteiden kehittämiseen kaikilla kaupungin toimialoilla.

Tilannekuva kokoaa

- koko Vaasan kaupungin kattavan tiedon oppilaiden koulumatkojen pituudesta, koulureittien oppilasmäärästä ja vaaranpaikoista sekä jalankulun ja pyöräilyn lisäämistä tukevista rakenteista,
- koulukohtaisen Fiksun koulumatkaliikkumisen potentiaalin, joka toimii jatkossa apuna monien erilaisten investointien ja toimenpiteiden arvioinnissa ja priorisoinnissa,
- valmiita havaintoja ja toimenpide-ehdotuksia jalan ja pyöräillen tehtävien koulumatkojen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseen.

Tilannekuvan voima piilee koko kaupungin kattavassa, tarkassa ja vertailukelpoisen tarkastelun mahdollistavassa tiedossa, jonka avulla voidaan vertailla havaittujen parannusten, hankintojen ja investointien todellista vaikuttavuutta.

Kuva: Fiksun koulumatkaliikkeen tilannekuva-projektin sisältö

Perusteita jalankulun ja pyöräilyn investointien arviointiin ja priorisointiin

Koulumatkaliikkeen ja liikenneolosuhteiden kehittämisen tarvelistat voivat olla pitkiä. Kehitettäviä ja parannettavia kohteita on paljon ja samalla käytettävissä olevat eurot ja henkilöresurssit ovat rajallisia. Fiksun koulumatkaliikkeen potentiaali ja reittitarkastelu tarjoavat keinon seuloa ja priorisoida näitä tarpeita ja tunnistaa ne toimenpiteet, joiden vaikuttavuus on suurin.

Esimerkki:

Koulu	Koulun potentiaali	Investoinnin tai parannuksen sijainti	Johtopäätös
Koulu a	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä. Tästä syystä alhainen potentiaali lisätä fiksun liikkumisen määrää.	Investointi ei osu tärkeälle koulureitille.	Investoinnin vaikuttavuus pieni.
Koulu b	Lyhyet koulumatkat turvallisuudessa liikenneympäristössä. Suuri potentiaali lisätä fiksun liikkumisen määrää.	Investointi osuu tärkeälle koulureitille.	Investoinnin vaikuttavuus suuri.

Koulujen fiksun liikkumisen potentiaali

Projektin tuottama Vaasan koulujen fiksun liikkumisen potentiaalitaulukko on väline, jonka avulla pystymme priorisoimaan tarpeita ja arvioimaan, millä kouluilla fiksun liikkumisen lisääminen on mahdollista. Seuraavassa taulukossa on esitetty tiivistetty kuvaus koulujen potentiaalista. Löydät laajemman potentiaalitaulukon tämän raportin liitteestä 1.

Taulukko: Vaasan koulujen fiksun liikkumisen potentiaali, tiivistetty taulukko.

	Koulumatkojen pituudet ja oppilasmäärät					Liikenneympäristö	Potentiaali	Potentiaali sanallisesti
	Oppilaita kaikkiaan	<3 km		<5 km				
	lkm	lkm	%	lkm	%			
Borgaregatans skola	464	122	26%	227	49%	Vilkas	Keskisuuri	Koulumatkat ovat keskimäärin hyvin pitkiä ja liikenneympäristö vilkas. Riskipaikkoja on kuitenkin vähän eli turvallisen koulumatkaliikkumisen piirissä on ~150-230 oppilasta.
Gerby skola	305	288	94%	304	100%	Rauhallinen	Erittäin suuri, superstar!	Erittäin suuren potentiaalin koulu! Lyhyet koulumatkat ja rauhallinen liikenneympäristö.
Haga skola	138	83	60%	98	71%	Vilkas	Keskisuuri	Pieni koulu keskipitkillä koulumatkoilla, reiteillä jokunen riskipaikka.
Hietalahden koulu	193	160	83%	178	92%	Vilkas	Suuri	Suuren potentiaalin koulu. 160 oppilasta fiksun koulumatkaliikkumisen piirissä, reiteillä vain yksi riskipaikka.
Huutoniemen koulu	336	319	95%	335	100%	Rauhallinen	Erittäin suuri, superstar!	Erittäin suuren potentiaalin koulu! Paljon oppilaita lyhyillä matkoilla ja rauhallinen liikenneympäristö.
Isolahden koulu	338	270	80%	302	89%	Rauhallinen	Suuri	Suuren potentiaalin koulu. Paljon oppilaita kohtuullisen pituisilla matkoilla rauhallisessa liikenneympäristössä.
Keskuskoulu	356	161	45%	260	73%	Haastava	Pieni	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Länsimetsän koulu	319	271	85%	294	92%	Vilkas	Suuri	Suuren potentiaalin koulu. Liikenneympäristö vilkas mutta koulureiteillä vain yksi merkittävä riskipaikka.
Merenkurkun koulu	407	150	37%	295	72%	Haastava	Pieni	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Merikaarron koulu	92	67	73%	86	93%	Vilkas	Keskisuuri	Keskipitkät koulumatkat vilkkaassa liikenneympäristössä. Merkittävimmille reiteille pyörätiet.
Nummen koulu	238	220	92%	231	97%	Rauhallinen	Erittäin suuri, superstar!	Erittäin suuren potentiaalin koulu! Paljon oppilaita lyhyillä matkoilla rauhallisessa liikenneympäristössä.
Onkilahden yhtenäiskoulu	771	458	59%	651	84%	Haastava	Keskisuuri	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Savilahden yhtenäiskoulu	278	106	38%	166	60%	Vilkas	Keskisuuri	Pitkät koulumatkat vilkkaassa liikenneympäristössä.
Sundom skola	178	152	85%	174	98%	Rauhallinen	Suuri	Suuren potentiaalin koulu. Suuri osa koulun oppilaista lyhyillä matkoilla maaseudun liikenneympäristössä, missä hyvä pyörätiestö.
Suvilahden koulu	310	182	59%	253	82%	Haastava	Keskisuuri	Pitkät koulumatkat mutta suuri oppilasmäärä haastavassa liikenneympäristössä, koulun lähialue rauhallinen.
Tervajoen koulu	52	36	69%	48	92%	Vilkas	Keskisuuri	Pieni koulu ja vilkas liikenneympäristö, merkittävimmille koulureiteille pyörätiet.
Vaasan lyseon lukio	874	150	17%	455	52%	Haastava	Pieni	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Variskan yhtenäiskoulu	646	483	72%	602	93%	Vilkas	Suuri	Suuri koulu ja lukumääräisesti paljon oppilaita fiksun liikkumisen piirissä vaikka koulumatkat ovatkin keskimäärin pitkiä. Liikenneympäristö paikoin haastava mutta enimmäkseen rauhallinen. Riskipaikat selkeästi tunnistettavissa.
Vasa gymnasium	198	32	16%	71	36%	Haastava	Pieni	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Vasa övningsskola	530	280	53%	446	84%	Haastava	Keskisuuri	Pitkät koulumatkat haastavassa liikenneympäristössä.
Vikinga skola	245	237	97%	244	100%	Rauhallinen	Erittäin suuri, superstar!	Erittäin suuren potentiaalin koulu! Käytännössä kaikki oppilaat fiksun liikkumisen piirissä ja liikenneympäristö rauhallinen! Saattoliikenteessä parannettavaa.
Koko Vaasa	7268	4207	58%	5720	79%			

Fiksun koulumatkaliikkumisen potentiaalin hyödyntämisen toimenpide-ehdotus

Potentiaalitaulukko kannattaa asettaa kaupungin eri toimialojen ja osastojen saataville sopiviin tietopalveluihin ja levittää sitä aktiivisesti tiedoksi eri toimijoille. Taulukosta on apua erilaisissa päätöksentekotilanteissa joista esimerkkejä on koottu tämän raportin kappaleeseen *Käyttötapauksia ja esimerkkejä tiedolla johtamiseen*.

Suuren potentiaalin koulut: Valtaosalla oppilaista on realistinen mahdollisuus jalan ja pyörällä kuljettuun koulumatkaan. Tätä kannattaa tavoitella kattavilla toimenpiteillä ja kannustamisella. Koko reitistön, koulun lähialueen ja pyöräparkin palvelutaso (turvallisuus + sujuvuus) on tärkeää!

Pienemmän potentiaalin koulut: Lähialueen ja saattoliikenteen turvallisuus on kriittinen parannus! Saattoliikennettä on paljon ja jokainen oppilas on koulun lähialueella jalankulkija, joka on alttiina saattoliikenteen aiheuttamille uhkille.

Koulureitit

Fiksun liikkumisen lisäämispotentiaalin rinnalla toinen tärkeä johtamisen apuväline on koulureittien sijainti ja niiden oppilasmäärät. Vaikka koulureitistö kattaa suuren osan Vaasan katuverkostosta, paljastaa reittitarkastelu tärkeimmät koulureitit ja mahdollistaa oppilasreitteihin kohdistuvien toimenpiteiden suunnitteluun. Yli 200 oppilaan reitit voidaan luokitella koulumatkaliikenteen valtaväyliksi, nämä on korostettu alla olevassa kuvassa oranssilla.

Reitityksen tekninen toteutus

Koulureitit ja niiden oppilasmäärät laskettiin automaattisella reitityksellä mallintamalla jokaisen oppilaan kotipaikan ja koulun välinen reitti. Nämä oppilaskohteiset reitit summattiin koulukohtaisiksi ja koko kaupungin kattaviksi reitistöiksi.

Reititys perustui OpenStreetmap-aineistoon ja siinä käytettiin seuraavia oletuksia/parametreja:

- Reititys on suuntaa-antava eikä vastaa täsmällisesti sitä virallista reititystä, johon esim. koulukyytien arvointi ja suunnittelu perustuu.
- Reititys tehtiin käyttäen kulkumuotona pyöräilyä
- Yli 6 km kilometrin koulumatkat jätettiin pois analyyseistä ja reitistöistä
- Reitistöihin ja kartoille piirretyistä reiteistä reittien alkupäistä poistettiin 50 m jotta yksittäisen oppilaan kotipaikan päättelyminen ei ole mahdollista reitistöaineistoista.
- Reititys tehtiin koulua sijaintia kuvaavaan pisteeseen joka sijaitsi koulurakennuksen tai koulun piha-alueen kohdalla. Reititystä ei siis tehty tarkasti koulun sisäänkäyntiä tai koulualueen porttia kuvaavaan pisteeseen eikä reitityksessä huomioitu tilanteita, joissa koulu sijaitsee useassa erillisessä rakennuksessa. Koulujen lähialueiden reittejä ja reittien kytkeytymistä koulun pihaan tarkennettiin manuaalisesti kenttätarkastelun jälkeen.

- Erityisesti ruutukaavan alueella pienikin muutos reitityksen kohteessa (esim. koulurakennuksen keskipisteestä jollekin tietylle ulko-ovelle tai koulun pihan portille) voi siirtää reitin toiselle puolelle korttelia, koska vaihtoehtoisia, lähes saman pituisia reittejä voi olla useita. Esikaupunkialueilla ja maaseuduilla reitityksen tarkkuus on yleensä erittäin hyvä.
- Aina on mahdollista, että oppilat kulkevat jostain syystä koulumatkalla pidempiä reittejä tai tekevät valintoja, joita ei automaattisessa reitityksessä pystytä huomioimaan.
- **Reitityksessä ja reiteille merkityissä oppilasmäärissä ovat mukana kaikki oppilaat. Käytännössä vain osa oppilaista kulkee kouluun jalan tai pyörällä. Jalan ja pyörällä kulkevien oppilaiden määrää eli reittien todellista oppilasmäärää voi arvioida kertomalla reitteihin merkityn oppilasmäärän kertoimella 0,66.** Syksyllä 2024 toteutetun koulujen kulkutapakyselyn perusteella yhteenlaskettu jalankulun, pyöräilyn ja skuaattamisen kulkutapaosuus on 66% (jalankulku 19%, polkupyöräily 45%, sähköpotkulaudalla 2 %).
- Neljän koulun kohdalla (molemmat lukiot, Onkilahti ja Övningskola) lähtöaineistona käytetyssä oppilasaineistossa ei eritelty oppilaiden koulumatkan kohteena olevia, toisistaan etäällä olevia eri toimipisteitä / koulurakennuksia. Näissä tapauksissa kaikki oppilaat reititettiin yhteen ja samaan toimipisteeseen. Tästä aiheutui näiden koulujen kohdalla epätarkuutta reititykseen.

Reititys tuotti on esikaupunkialueilla ja maaseudulla hyvin tarkan ja luotettavan arvion oppilaiden käyttämistä lyhyimmistä koulureiteistä. Keskustan ruutukaava-alueella lähes samanveroisia reittivaihtoehtoja saattaa olla lukuisia ja tällöin oppilaiden käyttämät reitit voivat monissa kohdissa kulkea eri puolilla kortteleita. Luonnollisesti oppilaiden reittivalinnat voivat myös vaihdella ja esim. oikopolkua, ystävien kanssa kuljettavien koulumatkojen tai muiden reittivalintaan vaikuttavien seikkojen takia. Siksi erityisesti keskustan alueella reititykseen kannattaa paikoin suhtautua viitteellisenä parhaana arviona koulureitin sijainnista ja reittitarkastelun voi yleistää ns. reittikäytäväksi, jolle reittiin kuvattu oppilasmäärä jakautuu.

Esimerkkejä projektin tuottamista reitistöistä on esitetty seuraavassa kuvassa. Tarkemmin reitistöjä on esitelty liitteissä 2 ja 3. **Varsinaista reitistöaineistoa voit tarkastella [karttapalvelussa](#).**

Koulureittien toimenpide-ehdotus

Reitistöt kannattaa asettaa kaupugin eri toimialojen ja osastojen saataville sopiviin tietopalveluihin (mm. karttapalvelut) ja levittää niitä aktiivisesti tiedoksi eri toimijoille. Reitistöistä on apua erilaisissa päätöksentekotilanteissa joista esimerkkejä on koottu tämän raportin kappaleeseen *Käyttötapauksia ja esimerkkejä tiedolla johtamiseen*.

Käyttötapauksia ja esimerkkejä tiedolla johtamiseen

Edellä mainittuja materiaaleja voidaan hyödyntää laajasti kaupungin eri toimialoilla. Tässä kappaleessa esitetään esimerkkejä siitä, miten analyysissä tuotettua tietoa voidaan hyödyntää kaupungin eri toimialojen päätöksenteossa. Esimerkit havainnollistavat, millaisissa tilanteissa koulureittiaineisto, oppilasvirrat ja koulukohtainen liikkumispotentiaali tukevat tiedolla johtamista.

Tarve	Miten aineisto auttaa päätöksenteossa
Koulureittien turvallisuuden parantaminen	Oppilasvirtojen analyysi paljastaa kadut ja risteykset, joissa liikkuu paljon koululaisia ja joissa turvallisuustoimenpiteet vaikuttavat eniten.
Pyöräilyn ja kävelyn edistämisen kohdentaminen	Koulukohtainen liikkumispotentiaali kertoo, missä kouluissa aktiivisen koulumatkaliikkumisen lisääminen on realistisinta.
Pyöräpysäköinnin mitoitus	Oppilaiden etäisyysjakauma mahdollistaa pyöräpysäköinnin mitoittamisen todellisen pyöräilypotentiaalin mukaan.
Saattoliikenteen hallinta	Reititys ja oppilasvirrat auttavat tunnistamaan kohdat, joissa saattoliikenne risteää koulureittien kanssa.
Talvikunnossapidon priorisointi	Reittidata mahdollistaa tärkeimpien koulureittien priorisoinnin talvikunnossapidossa.
Pyörätieverkon kehittäminen	Oppilasvirrat osoittavat, missä pyöräily- ja jalankulkuinfrastruktuuri tukee suurinta määrää koulumatkoja.
Viestintä	Aineistojen kuvaamia tietoja ja niistä johdettuja avainlukuja voidaan käyttää hankkeiden ja kehittämisen perusteluviestinnässä.

Tarkempia johtamisen käytötapauksia

Toimiala	Tehtävä tai johtamistapaus	Käytettävät tiedot	Johtopäätös
Yleinen	Fiksun liikkumisen investointien yleinen perustelu ja sosiaalinen hyväksyntä.	Fiksun liikkumisen potentiaali	Potentiaalityökalu kertoo avainlukuja, jotka auttavat viestinnässä (<i>esim. "Fiksun liikkumisen investoinnit vaikuttavat Vaasassa positiivisesti yli 5000 oppilaaseen!"</i>)
Yleinen	Yhteinen koulureittikartta	Kaupunkitasoinen reitistö tai koulukohtaiset reitistöt	Koulureittikartta toimii yhteisenä tietopohjana viestinnässä ja eri toimialojen suunnittelussa ja päätöksenteossa.
Sivistystoimi	Liikkumisen edistämisen kohdentaminen	Fiksun liikkumisen potentiaali	Liikkumisen edistämisen hankkeet ja kampanjat voidaan kohdentaa suuren potentiaalin kouluihin, joissa suurin osa oppilaista asuu kävely- tai pyöräilyetäisyydellä.
Sivistystoimi	Koulumatkaliikkumisen strateginen seuranta	Oppilasmäärät, Fiksun liikkumisen potentiaali, liikkumistapojen seuranta laskennoilla tai kyselyillä.	Kaupunki voi asettaa strategisen mittarin aktiiviselle koulumatkaliikumiselle ja seurata sen kehittymistä.
Sivistystoimi	Koulukuljetusten tarkastelu	Koulumatkojen pituudet, koulukohtaiset oppilasreitit, liikenneympäristön luokitus	Kuljetuksia voidaan kohdentaa niihin tilanteisiin, joissa etäisyys tai liikenneympäristö tekee aktiivisesta liikkumisesta vaikeaa.
Sivistystoimi	Kouluverkon tarkastelu	Fiksun liikkumisen potentiaali, koulumatkojen pituudet, liikenneympäristön luokitus	Kouluverkkopäätöksissä voidaan huomioida ja arvottaa myös koulumatkaliikunta ja eri koulujen mahdollisuus tuottaa sitä oppilaiden arkeen.
Sivistystoimi	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Fiksun liikkumisen potentiaali, oppilasreitit, vaaranpaikat	Koulumatkat ovat tärkeä osa perusopetuslain velvoittamaa liikunnallisen elämäntavan edistämistä. Tieto mahdollistaa tarkemman koulukohtaisen toimenpideohjelman suunnittelun.

Toimiala	Tehtävä tai johtamistapaus	Käytettävät tiedot	Johtopäätös
Koulut	Saattoliikenteen hallinta (yhdessä Talotoimen ja kuntatekniikan kanssa)	Oppilasvirrat koulun lähialueella, saattoliikennepaikkojen sijainti	Saattoliikenne voidaan ohjata eri suuntaan kuin pääasialliset jalankulku- ja pyöräilyreitit.
Koulut	Liikkumisen kampanjoiden kohdentaminen	Fiksun liikkumisen potentiaali	Kampanjat kohdennetaan oppilaille, joilla koulumatka on realistisesti kuljettavissa kävellen tai pyörällä.
Koulut	Koulun liikkumisen kehittämissuunnitelma	Koulukohtaiset reitit, riskipaikat	Koulu voi kehittää omaa liikkumisen toimintasuunnitelmaansa datan perusteella.
Koulut	Viestiminen vanhemmille	Fiksun liikkumisen potentiaali, koulukohtaiset reitit ja matka-ajat jalan ja pyörällä	Koulut voivat faktaperusteisesti kannustaa vanhempia suosimaan lastensa koulumatkoilla kävelyä ja pyöräilyä.
Koulut	Fiksusti kouluun -saattoliikennepaikat	Koulukohtaiset reitit	Koulut voivat asettaa ns. fiksumatkoja kouluun saattopaikkoja reittien kannalta sopiviin ja turvallisiin paikkoihin.
Talotoimi	Pyöräpysäköinnin mitoitus	Oppilaiden määrä pyöräilytaajuuksella, koulukohtainen fiksun liikkumisen potentiaali	Pyöräpysäköinti ja runkolukituksen määrä voidaan mitoittaa todellisen tarpeen mukaisesti.
Talotoimi	Koulupihojen ja rakennusten sisäänkäyntien sekä pyöräpysäköinnin toiminnallinen suunnittelu	Koulureitit koulun lähialueella, saapumissuunnat	Sisäänkäynnit, kulkureitit ja pyöräpysäköinti sijoitetaan oppilaiden pääasiallisiin saapumissuuntiin.
Talotoimi	Pyöräpysäköinnin investointien priorisointi	Koulukohtainen pyöräilypotentiaali ja oppilasmäärä	Pyöräpysäköinnin investoinnit kohdistetaan kouluihin, joissa suurin osa oppilaista asuu lyhyellä koulumatkalla.
Talotoimi	Koulupihojen turvallisuuden parantaminen	Oppilasvirrat ja saattoliikenteen sijainti	Jalankulku, pyöräily ja saattoliikenne erotetaan koulun lähialueen turvallisuuden parantamiseksi.

Toimiala	Tehtävä tai johtamistapaus	Käytettävät tiedot	Johtopäätös
Talotoimi	Koulunpihojen talvikunnossapidon kohdistaminen tärkeimpiin tulosuuntiin	Oppilasvirrat ja pyöräpysäköinnin sijainti	Talvikunnossapito voidaan taata tärkeimmissä kohteissa.
Kuntatekniikka	Suojateiden priorisointi	Oppilasreitit ja oppilaiden määrä reittikaduilla ja risteyksissä	Suojatiet ja muut turvallisuustoimenpiteet priorisoidaan reiteille, joilla kulkee paljon oppilaita.
Kuntatekniikka	Talvikunnossapidon priorisointi	Oppilasreitit	Koulureitit, joilla kulkee paljon oppilaita, voidaan asettaa kunnossapidon korkeampaan prioriteettiluokkaan.
Kuntatekniikka	Pyörätieinvestointien kohdentaminen	Koulureitit ja koulukohtainen liikkumispotentiaali	Pyörätieinvestoinnit kohdistetaan reiteille, joilla on suuri koulumatkaliikkumisen potentiaali.
Kuntatekniikka	Nopeusrajoitusten tarkastelu	Koulureitit	Nopeusrajoituksia voidaan tarkistaa kaduilla, joilla liikkuu paljon koululaisia.
Kuntatekniikka	Liikenneturvallisuustoimenpiteiden kohdentaminen	Koulureitit, riskipaikat ja kenttähavainnot	Hidasteet, suojatiet ja muut liikenneturvallisuustoimet kohdistetaan tunnistettuihin riskipaikkoihin.
Kuntatekniikka	Kaupungin tärkeimpien koulureittien tunnistaminen	Kaupunkitason koulureitit	Kaupunki voi tunnistaa tärkeimmät koulureitit ja huomioida ne yleisellä tasolla liikenneverkon suunnittelussa.
Kuntatekniikka	Seikkailukoulureittien pilotointi sopivimmissa kohteissa	Koulureitit ja koulukohtainen liikkumispotentiaali, muut maankäyttöä kuvaavat tiedot	Kaupunki voi tunnistaa, missä ns. seikkailureitti on mahdollinen ja pilotoida sen toteutusta. Lisätietoa ideasta tässä ja tässä .

Havainnot saattoliikenteestä, turvallisuudesta ja pyöräpysäköinnistä

Tiedolla johtamisen tueksi tuotetun informaation lisäksi Vaasan Fiksun koulumatkaliikkumisen tilannekuva-projektissa tehtiin seuraavat selvitykset:

- saattoliikenteen ja pyöräpysäköinnin tila,
- koulureittien riskipaikat sekä
- vuonna 2025 toteutetun pyörätieverkon liikenneturvallisuusauditoinnin tulosten yhdistäminen koulureittiaineistoon.

Selvitystyksissä tehdyt havainnot mahdollistavat suorien parannustoimenpiteiden suunnittelun.

Saattoliikenteen ja pyöräpysäköinnin tila

Saattoliikennejärjestelyjen ja pyöräpysäköinnin tila tutkittiin jalkaumalla paikanpäälle kaikille kouluille. Havainnot on tiivistetty alla olevaan taulukkoon, laajemman taulukon löydät liitteestä 1. Näet havainnot myös paikkatietona [karttapalvelussa](#).

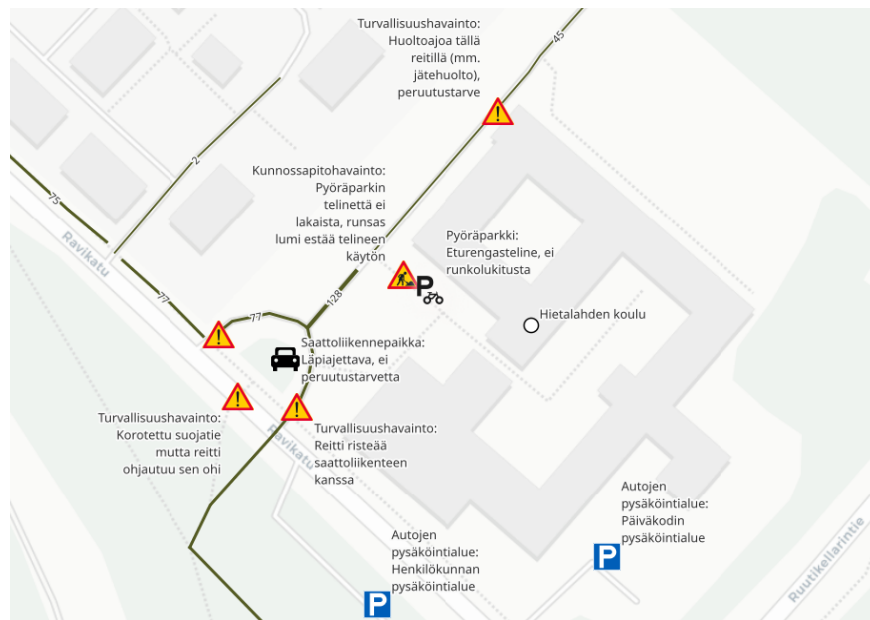
Taulukko: Tiivistetty taulukko saattoliikenteen ja pyöräpysäköinnin toimenpiteistä.

	Oppilaita kaikkiaan	Potentiaali	Toimenpidepisteet ja -ehdotukset	
	lkm		0 = Asiat kunnossa 1 = Saattoliikenne riski TAI puute pyöräpysäköinnissä 2 = Saattoliikenne riski JA puute pyöräpysäköinnissä	
Borgaregatans skola	464	Keskisuuri	2	Mopoliikenteen ja koulureitin risteyskohtaan liikenteen rauhoittaminen. Runkolukitusmahdollisuus pyöräparkiin.
Gerby skola	305	Erittäin suuri, SUPERSTAR!	1	Runkolukitusmahdollisuus pyöräparkiin, parkkiin tulevan reitin talvikunnossapidon varmistaminen.
Haga skola	138	Keskisuuri	2	Koulureitin ja saattoliikenteen risteämisen tutkiminen, runkolukituksen mahdollistaminen, pyöräparkille tulevan koulureitin talvikunnossapidon järjestäminen.
Hietalahden koulu	193	Suuri	2	Koulureitin ja saattoliikenteen risteämisen tutkiminen, runkolukituksen mahdollistaminen.
Huutoniemen koulu	336	Erittäin suuri, SUPERSTAR!	2	Koulureitin ja pihan pysäköintiliikenteen turvallisuuden varmistaminen, runkolukituksen mahdollistaminen katokseen.
Isolahden koulu	338	Suuri	-	Tarvittaessa suunnitelmien hienosäätö.
Keskuskoulu	356	Pieni	1	Runkolukituksen mahdollistaminen.
Länsimetsän koulu	319	Suuri	1	Runkolukituksen mahdollistaminen.
Merenkurkun koulu	407	Pieni	0	
Merikaarron koulu	92	Keskisuuri	1	Runkolukituksen mahdollistaminen.
Nummen koulu	238	Erittäin suuri, SUPERSTAR!	2	Saattoliikennejärjestelyn turvallisuuden varmistaminen, ahtauden takia suuren riskin asetelma! Runkolukituksen mahdollistaminen.
Onkilahden yhtenäiskoulu	771	Keskisuuri	1	Yhtenäiskoulu: moottoriajoneuvoliikenteen rajoitusten tarkastaminen. Alakoulu: Pyöräparkin kulkutien talvikunnossapidon parantaminen.
Savilahden yhtenäiskoulu	278	Keskisuuri	0	
Sundom skola	178	Suuri	1	Runkolukituksen mahdollistaminen, koulureitin kunnossapidon parantaminen.
Suvilahden koulu	310	Keskisuuri	2	Koulureitin ja kapealla kadulla tapahtuvan pysäköinnin riskialttiin yhdistelmän tunnistaminen, runkolukituksen lisääminen katokseen.
Tervajoen koulu	52	Keskisuuri	2	Pyöräparkin tai jätteiden kierrätyspisteen siirto siten, ettei oppilasliikenne risteä kierrätyspisteen liikenteen kanssa. Runkolukituksen mahdollistaminen.
Vaasan lyseon lukio	874	Pieni	2	Vaasanpuistikko 8 pihan rakenteellinen erottelu: Pyöräpysäköinti irti mopopysäköinnistä. Runkolukituksen lisääminen.
Variskan yhtenäiskoulu	646	Suuri	1	Runkolukituksen mahdollistaminen.
Vasa gymnasium	198	Pieni	1	Runkolukituksen mahdollistaminen.
Vasa övningsskola	530	Keskisuuri	1	Saattoliikenteen järjestelyjen selkiyttäminen pysäköintialueella tapahtuvalle saatolle.
Vikinga skola	245	Erittäin suuri, SUPERSTAR!	2	Saattoliikenteen järjestelyjen selkiyttäminen Urheilukadun varressa, runkolukituksen lisääminen.
Yhteensä	7268			

Koulujen lähialueilta kartoitettiin mm. saattoliikenteeseen, pyöräpyöräpysäköintiin ja talvikunnossapitoon liittyviä asioita. Havaintoja tehtiin yhteensä 125 kappaletta, jotka on listattu liitteissä 1 ja 3 sekä katseltavissa [karttapalvelussa](#). Oleellisia turvallisuuteen vaikuttavia havaintoja olivat

- saatto- ja huoltoliikenteen reittien risteäminen merkittävimpien koulureittien kanssa
- saattoliikenteessä ilmenevä peruuttamisen tarve

Tyypillisimmät pyöräpysäköintiin liittyvät havainnot olivat runkolukituksen ja talvikunnossapidon puuttuminen.

Kuva. Esimerkki koulujen lähialueen kartoituksesta, Hietalahden koulu.

Saattoliikenteen ja pyöräpysäköinnin toimenpide-ehdotus

Koulukohtaisten havaintojen läpikäynti raportin liitteiden 1, 2 ja 3 sekä karttapalvelun avulla. Parannustoimenpiteiden arviointi, suunnittelu ja aikataulutus.

Koulureittien riskipaikat

Reitityksen yhteydessä koulureittien riskipaikkoja tunnistettiin 44 kappaletta. Suurin osa riskipaikoista tunnistettiin automaattisesti seuraavilla kriteereillä: Yli 10 oppilaan koulureitti risteää pääkadun (taajamien ulkopuolella valtatie, kantatie tai seututie) kanssa, kohdassa nopeusrajoitus on yli 40 km/h eikä kohdassa ole kiertoliittymää, liikennevaloja, ylikulkua tai alikulkua. Automaattista tarkastelua täydennettiin visuaalisella tarkastelulla sellaisissa paikoissa, missä pääkatujen lisäksi oli aiheellista laajentaa tarkastelua myös yhdysteille ja kokoojakaduille.

Oppilasreitin luokka	Oppilasmäärä riskipaikassa	Riskipaikkojen määrä
Pääreitti	300-400	2
Pääreitti	200-300	6
Alureitti	100-200	10
Koulureitti	50-100	11
Koulureitti	0-50	15

Laaja taulukko riskipaikoista löytyy liitteestä 1 ja aineistoja voi tarkastella karttapalvelussa N.

Riskipaikkojen toimenpide-ehdotus

Riskipaikkojen arviointi raportin liitteen 1 sekä karttapalvelun avulla. Parannustoimenpiteiden arviointi, suunnittelu ja aikataulutus.

2025 turvallisuusauditoinnin yhdistäminen

Vuonna 2025 Vaasassa toteutetun pyöräily- ja kävelyreittien turvallisuusauditoinnin tulokset yhdistettiin koulureittianalyysiin ja aineistosta seulottiin esiin kaikki oppilasreiteille osuvat havainnot. Oppilasreiteille osuvia havaintoja on 130 kappaletta ja ne on listattu tarkemmin liitteessä 1. Havaintoja voi tarkastella myös karttapalvelussa N.

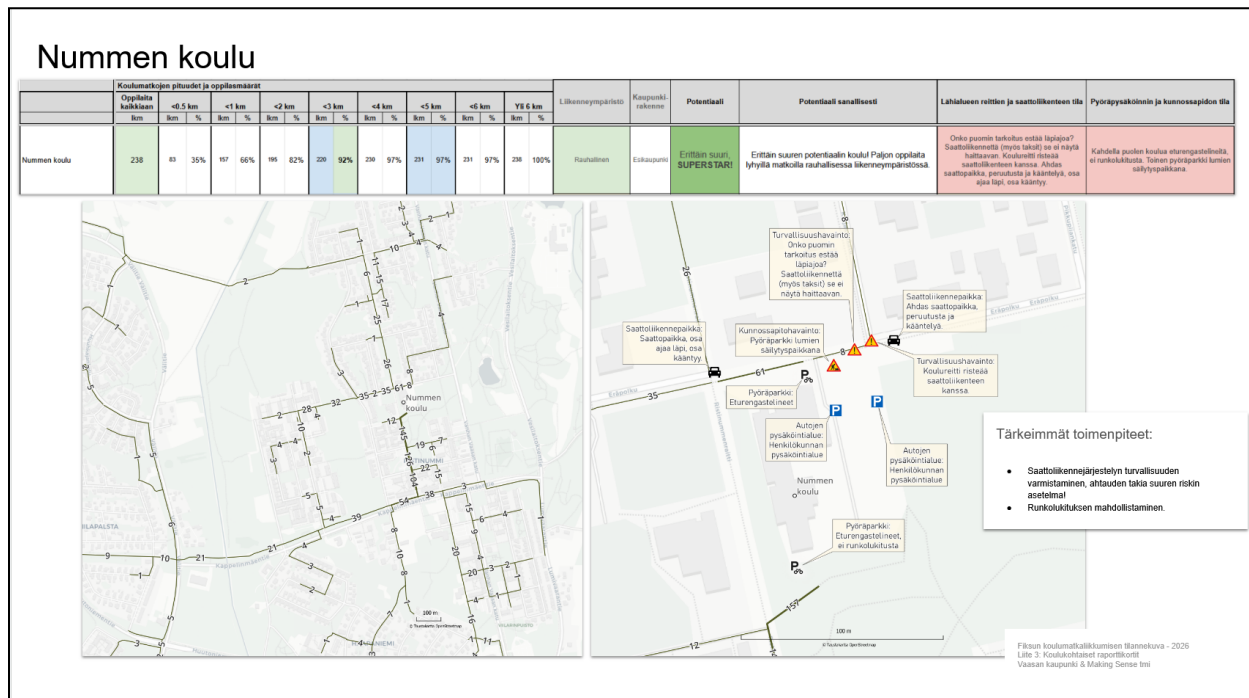
Oppilasreitin luokka	Oppilasmäärä auditointihavaintopaikassa	Havaintopaikkojen määrä
Pääreitti	700-800	1
Pääreitti	400-700	11
Pääreitti	200-400	19
Koulureitti / Alureitti	50-200	52
Koulureitti	0-50	47

2025 turvallisuusauditoinnin toimenpide-ehdotus

Koulureitteihin kohdistettujen havaintojen läpikäynti liitteen 1 sekä karttapalvelun avulla. Parannustoimenpiteiden arviointi, suunnittelu ja aikataulutus.

Koulukohtaiset tilannekortit

Koulukohtainen tilannekuva ja havainnot on koottu tämän raportin liitteenä oleviin koulujen tilannekortteihin. Kortit ovat raportin liitteessä 3.

Kuva: Esimerkki koulukohtaisesti tilannekortista, Nummen koulu.

Korteilla esitetään

- koulukohtainen otos potentiaalitalukosta joka kertoo koulumatkojen etäisyysjakaumat, liikenneympäristön luokittelun, fiksun liikkumisen potentiaalin
- kuvaus reittien ja saattoliikenteen tilasta
- kuvaus pyöräpysäköinnin ja talvikunnossapidon tilasta
- karttakuva koulureiteistä niiden oppilasmääristä
- karttakuva koulun lähialueesta havaintoineen
- listaus tärkeimmistä toimenpide-ehdotuksista.

Koulujen toimenpide-ehdotus

Oman koulun tilannekorttiin tutustuminen. Toimenpide-ehdotusten arviointi ja edistäminen. Tuotetun tiedon hyödyntäminen erityisesti liikunnallisen elämäntavan edistämiseen liittyvissä kehittämistoimissa.

Lopuksi

Koulumatkakävelyn ja -pyöräilyn lisääminen on suuria hyötyjä tuova poikkihallinnollinen haaste. Vaasan kaupunki on ottanut tämän haasteen vastaan ja toimii määrätietoisesti oppilaiden koulumatkaliikunnan lisäämiseksi. Tämän ja monien aiempien projektien kautta on tuotettu paljon tietoa, jonka avulla voidaan käydä tärkeimpien toimenpiteiden kimppuun.

Tämän projektin tuottama koulukohtainen Fiksun liikkumisen potentiaali sekä koulureitti-aineisto tarjoaa hyvän perustan erilaisten kehittämistoimien arviointiin ja priorisointiin usean vuoden ajaksi.

Lisäksi projektissa tuotetut saattoliikennejärjestystä, pyöräpysäköintiä ja reitistön riskipaikkoja sekä vuoden 2025 turvallisuusauditoinnin tuloksia koskevat havainnot mahdollistavat välittömän reagoinnin ja vakavimmiksi puutteiksi arvioitujen asioiden korjaamisen.

Liitteet

1 Laajat taulukot

2 Reittikartat

3 Koulukohtaiset kortit